

Пригодій А.В.,
к. пед. н., доцент кафедри
професійної освіти та безпеки життєдіяльності
Національний університет «Чернігівський
колегіум» імені Т.Г. Шевченка, м. Чернігів
prigodii.alla@gmail.com

Кравець А.О.,
здобувач другого рівня вищої освіти ННІ професійної освіти та технологій
Національний університет «Чернігівський
колегіум» імені Т.Г. Шевченка, м. Чернігів
kravets.artem@gmail.com

ФОРМУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНОЇ КУЛЬТУРИ МАЙБУТНЬОГО ПЕДАГОГА ПРОФЕСІЙНОГО НАВЧАННЯ

Сучасний світ зазнає впливу інформаційних технологій, які змінюють спосіб життя та спілкування людей. Ці технологічні інновації призводять до швидких та глибоких змін у суспільстві, які обумовлені радикальним розвитком та доступністю інформації. Інформація стає ключовим ресурсом, що визначає конкурентоспроможність і успішність як окремої особи, так і суспільства в цілому. У зв'язку з поширенням цифрових технологій та поступовою цифровою трансформацією суспільства, формування інформаційної культури стає актуальним та надзвичайно важливим завданням для освітніх систем на всіх рівнях.

Варто відзначити, що в сучасному глобалізованому та інформатизованому світі інформаційна культура стає дедалі важливішою, оскільки спостерігається тенденція до швидкої цифровізації суспільних відносин. Тому вміння ефективно працювати з інформацією стає ключовою компетентністю для успішної особистісної та професійної реалізації. З цієї точки зору, інформаційна культура представляє собою сукупність інформаційних навичок, які доступні фахівцям в різних галузях діяльності на будь-якому етапі розвитку цивілізації [1, с. 37].

У Словнику термінів і понять сучасної освіти інформаційна культура описується як один із компонентів загальної культури людини, сукупність інформаційного світогляду та системи знань і навичок, які дозволяють проводити цілеспрямовану самостійну діяльність у відношенні до оптимального задоволення індивідуальних інформаційних потреб за допомогою як традиційних, так і нових інформаційних технологій [5, с. 93].

Т.І. Коваль розглядає інформаційну культуру майбутнього фахівця як складову частину його професійної культури, що означає досягнення необхідного рівня готовності до виконання професійних обов'язків та прийняття нового стилю мислення. З погляду дослідниці, інформаційна культура особистості виступає інструментом розвитку цілісного наукового світогляду в галузі інформаційних технологій, формування нового типу інформаційно-комп'ютерного спілкування, забезпечення управління, експериментально-дослідницької та правової діяльності, відповідно до вимог і умов інформаційного суспільства [2].

Безперечно, інформаційна культура розглядається як складова частина загальної культури або професійної культури людини. З цієї точки зору, вона утворює складну особистісну конструкцію, яка включає інформаційну компетентність, соціально та професійно обумовлену систему цінностей, мотивацій та моделей поведінки в інформаційному оточенні, а також механізми соціокультурної регуляції, особистісні здібності, якості та характеристики.

Так, інформаційна культура педагога розглядається науковцями як інтегроване особистісне утворення, що включає не лише навички роботи з комп'ютером, а й уміння орієнтуватися в сучасному інформаційному середовищі, знаходити, відбирати та критично аналізувати інформаційні ресурси, а також вміння ефективно спілкуватися за допомогою сучасних засобів комунікації [3].

Отже, під інформаційною культурою майбутнього педагога професійного навчання ми розуміємо складне, інтегроване та ціннісно значуще особистісне утворення, яке є структурним

компонентом професійної культури та включає в себе набір знань, навичок, ціннісних уявлень і принципів, які дозволяють ефективно сприймати, обробляти, розуміти, оцінювати, зберігати, генерувати та використовувати інформацію в сучасному інформаційному суспільстві та в майбутній професійній діяльності в закладах освіти.

За результатами аналізу наукової літератури, визначаємо основні аспекти інформаційної культури:

- інформаційні знання: розуміння ключових концепцій, принципів та технологій, пов'язаних із збором, обробкою та передаванням інформації, включаючи знання про джерела інформації та методи її аналізу та оцінки;

- інформаційні навички: здатність ефективно знаходити, відбирати, аналізувати, сортувати та використовувати інформацію, а також навички роботи з інформаційними джерелами, включаючи веб-ресурси та бібліотеки;

- інформаційна грамотність: здатність критично аналізувати та оцінювати інформацію, розрізняти достовірну від недостовірної, а також здатність створювати інформацію, включаючи написання текстів та розробку мультимедійних матеріалів;

- інформаційна етика та право: розуміння принципів етичного використання інформації, зокрема авторських прав та конфіденційності;

- інформаційні цінності: усвідомлення важливості інформації для особистого та професійного розвитку, а також цінності інтелектуальної праці та людей, що створюють інформаційну культуру;

- здатність адаптуватися до нових інформаційних технологій та інструментів обробки інформації [4].

Формування інформаційної культури майбутніх педагогів повинно стати невід'ємною складовою їх професійної підготовки і здійснюватися на основі комплексного та міждисциплінарного підходу, що повинно охоплювати різноманітні аспекти навчального процесу.

Список використаних джерел:

1. Інформаційна культура студента: навч. посіб. з курсу «Інформаційна культура студента» / укладач С. В. Паршуков. Умань : ФОП Жовтий О. О., 2014. 121 с.
2. Коваль Т.І. Формування інформаційної культури майбутніх інженерів-економістів у процесі інформаційної підготовки. *Науковий вісник Ізмаїльського державного університету*. 2004. Вип. 16. С. 70-74.
3. Коломієць А. М., Лапшина І. М., Білоус В. С. Основи інформаційної культури майбутнього вчителя : навч.-метод. посіб. Вінниця : ВДПУ, 2006. 88 с.
4. Лаврентьева О., Шабанов С. Теорія і практика професійного становлення фахівця в інноваційному соціокультурному просторі: *Матеріали 1-ї Міжнародної науково-практичної конференції науково-педагогічних, педагогічних працівників і молодих учених*, Дніпро: Університет ім. Альфреда Нобеля. 5-6 квітня 2023 р. С. 211-219.
5. Словник термінів і понять сучасної освіти / уклад.: Л. М. Михайлова, О. В. Пагава, О. В. Проніна. За заг. ред. Л. М. Михайлової. Северодонецьк, 2020. 194 с.